

Օ Շ Ա Կ Ա Ն

Վաղարշապատից գէպի հիւսիս, եօթը վերստ հեռուորութեան վրա, բարձրագիր, քարքարոտ ժայռերի ծոցում, կանաչազարդ այգիների մէջ թաղւած է պատմական հինաւուրց Օշականը:

Օշականը սեպհականութիւն դարձաւ Ամատունեաց Վահան իշխանի, որը բաշխեց նրան Տրդատ թագաւորի որդի Սոսրով Ա-ը Վահանի պատերազմական յաղթութիւնների համար, որ նա տարաւ Մաղբթաց Սահեսան թագաւորի վրա, ազատելով Հայաստանը վերահաս վտանգից:

Ներկայումս Օշականը էջմիածնապատկան գիւղերից մինն է: Օշականի ճանապարհը քարքարոտ տապարներից է կազմւած և էջմիածնից մինչև Սաթուհարիս հայաբնակ գիւղը հարթ, հաւասար ճանապարհ է ներկայացնում բայց սկսած Արդար-Դաւիթի քեւալաֆէքից (աւերած եկեղեցի) ճանապարհը մինչև Օշական քարակոյտերի միջով անցնելով շարունակ բարձրանում է, երբ ձեր առաջ բացւում է սարահարթ, որից յետոյ երևում է Օշականը Մինչև Սրիմեան Հայրիկ, կարելի էր գնալ Օշական միմիայն թամբած ձիով կամ ոտով: Սրիմեան Հայրիկը այդ գժւարութիւնը վերացնելու համար նրամայեց շինել կառքերի համար խճուղի:

Երբ հասնում էք այն սարահարթի գլուխը, ուր ձեր առաջ երևում է Օշականը, դուք պէտք է ամենայն գզուշութեամբ ցած գաք Սրամ կոչւած ձորով, որ մտնէք գիւղը: Զարմանալի դիրք ունի Օշականը:

Գիւղը մանկուց յետոյ, նորից պէտք է ոլորապտոյտ ճանապարհներով բարձրանաք և հիւսիս արևմտեան կողմով իջնէք գիւղի մէջ:

Քասախ գետը, որ հոսում է խոր ձորի միջով գիւղը երկու մասի է բաժանում:

Այդպէս բլուրների լանջերի վրա ընկած Օշականը ունի մօտ 350 տուն հայ բնակիչ, որոնք պարապում են այգեգործութեամբ և երկրագործութեամբ: Աշխատութիւնը բնակիչների մեծագոյն մասի անբաժան ընկերն է: Ունի ծխական երկսեռ դպրոց, բայց համատարած տգիտութիւնը գեռ թագաւորում է: Ահա այդ անշուք, բայց զուտ հայաբնակ գիւղում է այժմ հանգչում մեզանից 1500 տարի առաջ հայերէնի այբուբենը հնարող մեծ Մեսրոպի աճիւնը:

Գերեզմանը բոլորովին անշքացել էր, երբ ազգիս մեծագործ Գէորգ IV կաթողիկոսը 1879 թւին վերանորոգեց եկեղեցին և հրամայեց գերեզմանը կարգի բերել:

Այդ նւերական գերեզմանը շրջակայ հայ գիւղերի, ինչպէս և բոլորիս համար, ուխտատեղի է, որ ամեն մի այցելու հայի սրտում զարթեցնում է մեր նախնեաց անցեալ փառքի յիշատակները:

Ա. ԲՈՒՆԵԱԹԵԱՆՑ

